

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1993

Nr 70

Nr 70

LANDSKAPSLAG

om landskapsandelar till kommunerna

Föredragen för Republikens President den 1 oktober 1993

Utfärdad i Mariehamn den 19 oktober 1993

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om allmän landskapsandel, uppgiftsbaserad landskapsandel och finansieringsunderstöd till kommunerna.

Denna lag tillämpas på uppgiftsbaserad landskapsandel endast om så stadgas här eller i någon annan landskapslag.

2 §

Definitioner

I denna lag förstås med

- 1) **landskapsandel** allmän landskapsandel och uppgiftsbaserad landskapsandel,
- 2) **allmän landskapsandel** den allmänna landskapsandelens basdel och utjämningsdel,
- 3) **finansieringsunderstöd** komplettering av skatteinkomster och understöd enligt prövning,
- 4) **uppgiftsbaserad landskapsandel** sådan landskapsandel för driftskostnader som beviljas för undervisnings- och kulturverksamhet eller socialvård samt med
- 5) **landskapsandelsuppgifter**, uppgifter för vilka allmän landskapsandel eller uppgiftsbaserad landskapsandel beviljas med stöd av lag.

2 kap.

Kostnadsfördelningen mellan landskapet och kommunerna

3 §

Grunderna för fastställande av landskapsandelarna

De genomsnittliga beloppen av landskapsandelarna eller de genomsnittliga belopp som ligger till grund för bestämmandet av dem fastställs årligen för det följande finansåret. Härvid beaktas de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna samt den beräknade förändringen i kostnadsnivån under finansåret.

Dessutom beaktas de justeringar som görs med stöd av 4 § och de justeringar som görs för bibehållande av kostnadsfördelningen mellan landskapet och kommunerna.

När det genomsnittliga beloppet av den allmänna landskapsandelen fastställs, beaktas också de ändringar och justeringar som skall beaktas vid fastställandet av de uppgiftsbaserade landskapsandelarna eller av de belopp som ligger till grund för bestämmandet av dem.

4 §

Justering av de genomsnittliga beloppen

De genomsnittliga beloppen av landskapsandelarna eller de genomsnittliga belopp som ligger till grund för de i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/93) avsedda enhetspriserna justeras under finansår-

¹⁾ Ls framst. nr 32/1992-93

Fu bet. nr 13/1992-93

et i motsvarighet till den beräknade förändringen i kostnadsnivån och för att hålla kostnadsfördelningen stabil enligt 6 §.

Efter finansåret justeras de genomsnittliga beloppen av landskapsandelarna eller de genomsnittliga belopp som ligger till grund för enhetspriserna i motsvarighet till de faktiska förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna samt förändringarna i kostnadsnivån.

Den landskapsandel som på basis av justeringen efter finansåret skall betalas till kommunen eller återbetalas till landskapet höjs med 15 procent.

5 §

Förändring i landskapsandelsuppgifter och kostnadsnivån

En förändring i omfattningen eller arten av landskapsandelsuppgifterna beaktas i den mån den följer av landskapslag, av sådana föreskrifter som grundar sig på landskapslag eller landskapsförordning, av en social- eller finansplan eller av landskapsbudgeten.

Förändringen i kostnadsnivån räknas ut så att två tredjedelar av förändringen anses bero på förändringen i den allmänna förtjänstnivån och kommunernas lönebundna avgifter samt en tredjedel på förändringen i den allmänna prisnivån.

6 §

Bibehållande av kostnadsfördelningen

Fördelningen mellan landskapet och kommunerna av de uppgiftsbaserade kostnaderna för undervisnings- och kulturverksamheten samt socialvården bibehålls enligt samma förhållande som det var när denna lag trädde i kraft. Detta gäller inte kostnader för anläggningsprojekt, kalkylerade räntor och avskrivningar eller kostnader för skötsel av lån.

Kostnadsfördelningens utveckling utreds i sin helhet mellan landskapet och kommunerna. De genomsnittliga beloppen av landskapsandelarna eller av de belopp som ligger till grund för enhetspriserna justeras i överensstämmelse med utredningarna vart fjärde år (*justeringsår*) så som landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/93) och landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93) stadgar. Dessutom justeras beloppet av den allmänna landskapsandelen så att kostnadsfördelningen i fråga om de uppgiftsbaserade landskapsandelarna förblir oförändrad i sin helhet.

Innan en justering vidtas skall landskaps-

styrelsen förhandla med kommunerna om kostnadsfördelningens utveckling. Närmare föreskrifter om förhandlingarna mellan landskapet och kommunerna kan utfärdas genom landskapsförordning.

3 kap.

Allmän landskapsandel

7 §

Mottagare av allmän landskapsandel

Kommun får allmän landskapsandel till ett belopp som bestäms enligt de grunder som anges nedan.

8 §

Allmän landskapsandel till kommuner

Den allmänna landskapsandelen erhålls genom att invånarantalet den första dagen året före finansåret multipliceras med det fastställda genomsnittliga beloppet av den allmänna landskapsandelen, vilket multipliceras med kommunens koefficient enligt bosättningsstrukturgrupp.

Det belopp som fås enligt 1 mom. ökas med ett belopp som bestäms enligt sjunkande invånarantal.

Summan av de belopp som erhålls enligt 1 och 2 mom. (*basdelen*) kan dessutom ökas eller minskas med den utjämningsdel som anges i 26 §.

9 §

Koefficient enligt bosättningsstrukturgrupp

Koefficienterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/93) är följande:

Kommunens bosättningsstrukturgrupp	Koefficient
1	3,60
2	1,30
3	1,00
4	0,35

10 §

Belopp enligt sjunkande invånarantal

Om invånarantalet i kommunen har sjunkit under tre år räknat från ingången av fastställelseåret, beräknas det belopp som bestäms enligt sjunkande invånarantal med hjälp av följande formel: $0,5 \times \text{skillnaden mellan invånarantalet} \times [(\text{den i 8 § 1 mom. angivna allmänna landskapsandelen} + \text{de uppgiftsbaserade landskapsandelarna}) / \text{invånare}]$.

4 kap. Finansieringsunderstöd

11 §

Komplettering av skatteinkomsterna

Komplettering av skatteinkomsterna beviljas kommuner i vilka medeltalet av antalet skatteören per invånare för de tre senast slutförda kommunalbeskattningarna underskrider den kompletteringsgräns som på basis av 2 mom. och den i 3 mom. fastställda koefficienten bestäms för kommunen.

Kompletteringsgränsen erhålls genom att ett basberäkningsbelopp multipliceras med de koefficienter som bestäms för kommunen enligt 3 mom. Vid fastställandet av basberäkningsbeloppet beräknas för varje år under de tre senast slutförda kommunalbeskattningarna, kvoten mellan det totala antalet skatteören i alla åländska kommuner och det totala antalet invånare i alla åländska kommuner. Den erhållna kvoten för varje år sammanräknas och divideras med antalet jämförelseår (tre), varvid basberäkningsbeloppet erhålls.

Koefficienterna för beräkning av kompletteringsgränserna är följande:

Kommuntyp	Koefficient
Skärgårdskommuner och kommuner med mindre än 500 invånare	0,95
Övriga kommuner	0,85

Komplettering av skatteinkomsterna räknas ut genom att skillnaden mellan kompletteringsgränsen och medeltalet av antalet skatteören per invånare för de tre senast slutförda kommunalbeskattningarna i kommunen multipliceras med den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet Åland under det år till vars inkomster beskattningen hänför sig samt med antalet invånare i kommunen den första dagen det år till vars inkomster beskattningen hänför sig. Om den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet överstiger kommunens egen uttaxering per skatteöre för den senast slutförda beskattningen används den sistnämnda uttaxeringen per skatteöre vid beräkningen av skattekompletteringen enligt denna paragraf.

Med skärgårdskommun avses Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommun.

12 §

Understöd enligt prövning

Understöd enligt prövning kan beviljas en

kommun som i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga kommunalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd. Som faktorer vilka påverkar behovet av ekonomiskt stöd beaktas också lokala särförhållanden.

5 kap.

Utbetalning och förfarande i övrigt

13 §

Tidpunkt för fastställande och justering av landskapsandelen

Landskapsstyrelsen beslutar senast den 15 oktober varje år om fastställande och justering av de genomsnittliga beloppen av landskapsandelarna eller de genomsnittliga belopp som ligger till grund för landskapsandelarna.

14 §

Beviljande av allmän landskapsandel och finansieringsunderstöd

Den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna beviljas av landskapsstyrelsen utan ansökan. Understöd enligt prövning skall sökas hos landskapsstyrelsen före utgången av augusti.

Den allmänna landskapsandelen beviljas varje år senast den 11 januari. Komplettering av skatteinkomsterna beviljas årligen före utgången av mars och understöd enligt prövning före utgången av finansåret. Till beslutet skall föga en anvisning om rättelseyrkande.

15 §

Tidpunkt för utbetalning

Den allmänna landskapsandelen betalas månatligen till kommunen från ingången av finansåret i lika stora poster senast den 11 varje månad.

Justeringen av det genomsnittliga beloppet av den allmänna landskapsandelen beaktas i samband med utbetalningen av landskapsandelen för november efter justeringen.

Kompletteringen av skatteinkomsterna betalas till kommunen månatligen i lika stora poster i april - juni. Om kompletteringen är liten kan den betalas i en enda post.

Understödet enligt prövning betalas till kommunen före utgången av finansåret.

16 §

Betalning av utebliven förmån

Framkommer det först sedan den i 19 § nämnda tiden gått till ända uppgifter som inte tidigare har stått till en kommuns eller ett kommunalförbunds förfogande, och har kom-

munen eller kommunalförbundet på grund därav inte fått sådan landskapsandel eller komplettering av skatteinkomsterna som kommunen eller kommunalförbundet enligt landskapslag hade rätt till, skall det uteblivna beloppet betalas till kommunen eller kommunalförbundet. På beloppet skall betalas en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta räknat från ingången av den månad då landskapsandelen eller kompletteringen av skatteinkomsterna borde ha betalats.

Om den uteblivna förmånen har liten betydelse och utgifterna för utbetalning av den inte skulle stå i proportion till sakens ekonomiska betydelse, betalas dock inte förmånen till kommunen eller kommunalförbundet.

Landskapsstyrelsen får besluta att en utebliven förmån betalas senare i samband med utbetalningen av följande landskapsandelar eller komplettering av skatteinkomsterna.

17 §

Återbetalning av grundlös förmån

Om en kommun eller ett kommunalförbund utan grund har fått landskapsandel eller komplettering av skatteinkomsterna, skall landskapsstyrelsen bestämma, att det överbetalda beloppet skall återbetalas. På det som återbetalas uppbärs en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta räknat från ingången av den månad under vilken landskapsandelen eller kompletteringen av skatteinkomsterna har betalats.

Om den förmån som skall återbetalas är liten eller om det skall anses vara oskäligt att kräva återbetalning eller uppbära ränta, behöver det inte bestämmas att förmånen skall återbetalas.

Den förmån som skall återbetalas får dras av från de landskapsandelar som senare skall utbetalas till kommunen eller kommunalförbundet.

18 §

När betalningsskyldigheten upphör

Skyldighet att betala en utebliven förmån eller att återbetala en grundlös förmån upphör inom fem år från utgången av det kalenderår då förmånen borde ha betalats eller betalades.

6 kap.

Sökande av ändring

19 §

Rättelseförfarande

En kommun som inte nöjer sig med ett beslut om beviljande av allmän landskapsandel eller komplettering av skatteinkomsterna har rätt att inom trettio dagar efter att ha fått del av

beslutet hos landskapsstyrelsen framställa ett skriftligt yrkande på rättelse av beslutet.

20 §

Ändringssökande

I fråga om lagligheten av landskapsstyrelsens beslut med anledning av rättelseyrkande eller i ett sådant beslut som avses i 16, 17 och 22 §§ får ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen, såsom i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50) är föreskrivet.

Ändring får inte sökas genom besvär i andra beslut än de som avses i 1 mom.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar

Kommunerna eller kommunalförbunden skall enligt vad landskapsstyrelsen bestämmer till behövliga delar sända in de upplysningar om kommunplanen, budgeten, bokslutet och förvaltningsberättelsen samt övriga upplysningar som behövs för att bestämma landskapsandelar och finansieringsunderstöd enligt denna lag.

22 §

Vite

Om en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet av landskapsandelsuppgifterna har underlåtit att uppfylla en lagstadgad förpliktelse eller en förpliktelse om vilken stadgas eller bestäms med stöd av lag, får landskapsstyrelsen vid vite tvinga kommunen eller kommunalförbundet att uppfylla förpliktelsen.

23 §

Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

8 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Genom denna lag upphävs

- 1) landskapslagen den 19 juli 1973 om landskapsstöd till kommunerna (43/73) jämte ändringar samt
- 2) landskapslagen den 20 juni 1989 om allmän

landskapsandel och allmänt finansieringsunderstöd till kommunerna (59/89) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

25 §

Tillämpning av tidigare gällande bestämmelser

För kostnader som uppkommit före lagens ikraftträdelsedag betalas landskapsandel enligt de tidigare gällande bestämmelserna.

26 §

Utjämningsdel

Den enligt 8 § bestämda basdelen av en kommuns allmänna landskapsandel ökas eller minskas med en utjämningsdel under åren 1994-1997, om det sammanlagda beloppet av de uppgiftsbaserade landskapsandelarna, den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna avviker från motsvarande landskapsandelar som enligt de tidigare landskapsandelsstadgandena har bestämts för åren 1988-1991.

Utjämningsdelen för respektive kommun under justeringsperioden 1994-1997 utgör en viss procent av det belopp som fastställts enligt 27 § multiplicerat med invånarantalet i kommunen.

Om det framräknade utjämningsbeloppet enligt 27 § utgör en vinst för kommunen, minskas den i 1 mom. nämnda basdelen med följande:

Utjämningsår	Minskning av basdelen med ett belopp som fastställs i procent av utjämningsbeloppet
1994	80
1995	60
1996	40
1997	20

Om det framräknade utjämningsbeloppet enligt 27 § utgör en förlust för kommunen, ökas den i 1 mom. nämnda basdelen i motsvarande grad som den minskas enligt 3 mom.

27 §

Kommunens utjämningsbelopp

Utjämningsbeloppet per kommuninvånare erhålls genom att det sammanlagda beloppet av kommunens uppgiftsbaserade landskapsandelar, basdelen av den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna framräknat enligt denna lag för år 1988 jämförs med det sammanlagda beloppet av motsvarande landskapsandelar och komplettering av skatteinkomster enligt de beräkningar som görs för år 1988 enligt de tidigare gällande landskapsandelsstadgandena. Samma jämförelser görs även för åren 1989-1991.

De skillnader som erhålls för de olika kommunerna för varje år divideras sedan med antalet invånare respektive år i kommunen. Den framräknade skillnaden per invånare och år sammanräknas för respektive kommun och divideras med antalet jämförelseår (4). Det erhållna medeltalet för jämförelseåren justeras sedan med konsumentprisindex varvid ett utjämningsbelopp erhålls.

28 §

Komplettering av skatteinkomsterna under år 1994 och 1995

Med avvikelse från vad som stadgas i 11 § 4 mom. beräknas kompletteringen av skatteinkomsterna för år 1994 och 1995 på basen av den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet Åland under år 1994. Om den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet Åland för år 1994 överstiger kommunens egen uttaxering per skatteören för nämnda år används den sistnämnda uttaxeringen per skatteöre vid beräkningen av skattekompletteringen enligt 11 §.

Mariehamn den 19 oktober 1993

RAGNAR ERLANDSSON
lantråd

Lars Karlsson
föredragande

